

ΒΕΛΓΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΗΣ ΠΕΝΕ ΝΤ' ΑΝΖΟΥ

ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΔΙΔΗΜΜΑ

(Άληθινή ιστορία)

ΕΡΙΚΕΣ άληθινές ιστορίες είνε τόσο παράδοξες, ώστε μάζ φαίνονται ψεύτικες! Έτσι καί ή ιστορία της κόρησας Γαβριέλλας Α... φαίνεται γιά ψευτιχη, μά είνε τόσο άληθινή!... Μοϋ την έχει διηγηθεί ή ίδια... Μά, γιά να είμαι ειλικρινής, το μόνο ψεύτικο σ' αυτήν την ιστορία, την άποια θα σάς πω σήμερα, είνε τα όνοματά των ήρώων της... Μόνο ισ' αυτών των όρω ή κόμησσα μου ελέτρησε γιά τη διηγηθώ καί σ' άλλους.

Λοιπόν ή κόμησσα Α... ή όποια ήταν έξαιρητικά όφραία, είχε παντρευτεί ένα χρόνο πριν από τον μεγάλο πόλεμο. Ό σύζυγός της, άίσιμος μετά τον γάμο τους, την όδήγησε στην Ξπαυιά του, στην Άρντεν, όπου ζούσαν τριανταεπιχρισμένοι. Ένα άγγελολοπόδωπο κοριτσάκι, ήρθε μετά ένα χρόνο να συμπλήρωσή την ενδαιμονία τους. Αλλά έπειτα από λίγο ο πόλεμος κρηγήτηκε καί ο νέος πατέρας ύποχρεώθηκε ν' άφήση τη λατρευτή του γυναίκα καί το νεογεννητό κοριτσάκι του καί να φύγη, γιά το μέτοπο.

Η ΠΗΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Ό γνωστός Ίταλός μουσουργός Γκιουζέπε Βέρδη

Ό άποχαρητισμός ήταν σπαρρακτικός καί ή Γαβριέλλα έκλαιγε άπορηγόρητα. Ό Ραούλ, —έτσι λεγόταν ο σύζυγός της— προσπαθοϋσε νά της δώση θάρρος, μολοντί ένα κακό προαίσθημα του έλεγε μέσα του, ότι δέν θα ξαναγυρίσει. Καί έτσι έγινε πράγματι.

Ό φτωχός Ραούλ σκοτώθηκε σέ μια από τις πρώτες μάχες.

Οί Γερμανοί έντομηταξού προχωρούσαν όλοένα καί σέ λίγο θα έφταναν καί στην Ξπαυιά, όπου ή Γαβριέλλα, λεγώ άκόμα, έμενε στο χωρδάκι, σχεδόν τσελλή από την άπειλοσία της. Η Μέλια, ή πιστή κωμάρηρα της Γαβριέλλας, ήθέλησε νά της κρύψη το θάνατο του συζύγου της, μά δέν το κατορθώθηκε, γιατί ή Γαβριέλλα την άντελήφθη μά μέρα, καθώς προσπαθοϋσε νά κρύψη ένα γράμμα πού είχε φέρει ένας στρατιώτης. Το γράμμα αυτό ήταν της Γαβριέλλας προς τον Ραούλ, καί της το είχαν έπιστρέψει μέ την σημείωση άνω στο φάκελλο: «Νε- z o d e».

Φτωχή Γαβριέλλα!... Τι κεραινοός ή είδησις του θανάτου του Ραούλ!... Άλήθεια, πώς άντέχει ή άνθρωπινη καρδιά σέ τέτοια ζητημάτα!... Μά, άν ή καρδιά της νεαρής κόρησας έξακολοϋθοϋσε νά χιτατά, το λογικό της κλονίστηκε καί έπεσε από άμνησία καί μελαγχολία...

Έντομηταξού είπειδι οί Γερμανοί προχωρούσαν όλοένα, ή καλή Μέλια, θέλοντας μέ κάθε τρόπο νά όσση το κοριτσάκι της δυστυχημένης κυρίας της, το πήρε μά μέρα καί το πήγε σέ ένα γειτονικό χωριό. Έκει έμενε ή άδελφή της Μέλιας, Άγγελική, της όποίας ο άνδρας έλειπε στον πόλεμο καί ή όποια είχε καί αυτή γεννησει πρό άλλων έδδοκιάδων ένα χαριτωμένο όλξασθο κοριτσάκι.

— Άδελφή μου, είνε ή Μέλια στην Άγγελική, περιποίησου όσο μπορείς το βρέφος πού θα σου φέρω... Μετά τον πόλεμο, θα έρθω νά το ξαναλάβω καί θα άμειψής γιά τους κόπους σου...

Η Άγγελική, καλόκαρδη καί αήθη, σαν την άδελφή της, πήρε το μωρό, καί το έβαλε κοντά στο δικό της.

— Μάργες μου Θεός, είνε, ότι θα τ' αγατώ όσο καί το δικό μου!...

Όταν το βράδυ ή Μέλια γύρισε στην Ξπαυιά, την βρήκε κατελιημένη από τους Γερμανούς.

Η Γαβριέλλα είχε καταφύγει σ' ένα περίτερο του άδερραντου πάρκου, κοντά στις πορτογαλλίες καί παρμιλλόσες ζητώντας διαρκώς τον άντρα της καί το παιδί της. Καί όμως το νέον αυτό πλήγμα δέν την άποτελείωσε...

Σγά—σιγά μάλιστα ξαναβρήκε το χαμένο λογικό της καί ένα βράδυ καθώς περπατοϋσε στο πάρκο, διέκρινε έξαφρα, άνάμεσα στα δέντρα, έναν ήγηλό άξιωματικό μέ λαμπρή στολή. Τη χωρέθηκε μέ ασβασμό καί της είνε:

— Κυρία, δέν με άναγνωρίζετε;

— Ναι, άπάντησε ύπερηφανα ή Γαβριέλλα. Σός άναγνωρίζω! Είστε ο έχθρός!

— Χωρίς νά το θέλης, κυρία μου, άπάντησεν ο άξιωματικός. Μά... θυμηθήτε, κυρία... Έχουμε συναντηθεί κάποτε... Είστε τότε δεσποινίς... Ό πατέρας σας ήταν άκόλουθος στην προεβεία του Βερολίνου καί έρχόταν τακτικά στο παλάτι... Ένα βράδυ, σ' ένα άνακτορικό χωριό, σάς έφερε καί σάς μάλωξ...

— Α, φώναζε τότε ή Γαβριέλλα, κατασπυγγιμένη, είνε ο πρίγκιψ Όσκάο!... Ναι, θυμάμαι... Μοϋ είχατε κάνει τότε την τιμή νά χωρέσετε μαζί μου.

— Ναι, είμαι ο Όσκάο, άπάντησε ο Γερμανός πρίγκιψ. Είμαι πρόθυμος νά σας φανώ χορήσμος σέ ότι μισοϋ...

Η καρδιά της Γαβριέλλας χτυποϋσε τόσο δυνατά, ώστε μέ δυσκολία κατορθώσε νά μιλήση.

— Υψηλότατε, είνε λημιάζοντας, έχω ένα μωρό. Μοϋ το πήραν γιά νά το δώσουν σέ μά παρμιλάνα. Μόλις το έχω ιδεί... Άφήστε με νά πάω νά το φιλώσω...

— Ποϋ βρίσκεται, κυρία μου, το παιδί σας; ρώτησε ο πρίγκιψ.

— Βρίσκεται στο Σεμωά, δέκα χιλιόμετρα μακριά απ' εδώ, άπάντησε ή Γαβριέλλα.

— Το έχουμε καταλάβει το Σεμωά, είνε ο Όσκάο, ώστε είνε δυνατόν νά πάτε...

Καί, βιάζοντας μά άσημένα σφιγγότα, σφύριξε έλαφρά. Άμέσως ένας άξιωματικός παρμιλλόσθηκε σαν άγαγμα μπροστά του.

— Χάινς, είνε ο γιος του Κάιζερ, έτοιμάστε το αυτοκίνητό μου. Θα συνοδεύσετε την κυρία ως το Σεμωά καί θα την φέρετε πριν νύχτωση. Είνε βέβαια περικό νά σας πω, ότι πρέπει νά της φερθήτε όσο μπορείτε εύγενέστερα.

Ό άξιωματικός ύπεκλήθη καί έφυγε, ενώ ο Όσκάο πήρε το χέρι της άιχμάλωτου του καί το έφερε εύλαβικά στα χείλη του.

— Κυρία, είνε, ένσφω θα μοϋ είνε δευτών, θα είμαι στάς διαταγές σας...

Η Γαβριέλλα όλοένα γύρισε στο περίτερο, φώναζε την Μέλια καί άνέβηκαν καί ή δυό μαζί στο πριγκιπικό αυτοκίνητο. Αλλά τί τρομερά άπογοητεύσις τους έπείριμε όταν έφτασαν στο Σεμωά!... Το σπίτι της Άγγελικής ήταν κλειστό. Ένας χωρικός τους είνε τότε, ότι ένα βράδυ, καθώς ή Άγγελική φάγε στον μισοαγομμένο ποταμό, γλάστρησε έπάνω στον πάγο κα' έπεσε μέσα στο νερό καί πνίγηκε!

Μετά το διατήχημα, ένας άλλος χωρικός, πού λιπήθηκε τά δυό βράβη, τά όποια έμεναν έτσι όλομόναχα, τά έβαλε μέσα σ' ένα καλάθι καί τά πήγε στο μοναστήρι των εφελόξενων Καλογριών, στην άλλη άκρη του Βελγίου. Αλλά όλα όμως έγιναν πριν μπειν οί Γερμανοί στο Σεμωά. Τοιαυό ήταν αδύνατον νά παη κανείς ως το μοναστήρι...

Η δυστυχημένη Γαβριέλλα γύρισε άπειλομένη στην Ξπαυιά. Οίτε ο πρίγκιψ δέν μπορούσε νά την βοηθήσει σ' αυτήν την περίπτωση, γιατί οί Γερμανοί δέν είχαν προχωρήσει ως την πόλι, όπου βρισκόταν το μοναστήρι των εφελόξενων Καλογριών. Το μόνο πού μπόρεσε νά κάνει ο πρίγκιψ, ήταν νά ηγήση, μέσω του Έρσθραϋ Σταρϋού, πληροφορίες καί νά μάθη από το μοναστήρι, ότι τά δυό κοριτσάκια ήσαν πάλι καλά στην ύγεια των.

Σέ λίγο ο πρίγκιψ έφυγε γιά τη Γερμανία. Έτσι ή δυστυχημένη Γα-

Αυτογραφον του Βέρδη

Γαβριέλλα κρύβειν τρία δολοφονημένα, γράματα μόνο και φορητή ή γυναικά... Τέλος, όταν έβρι η αναζωή, έβριζε άμέσως στην πόλη όπου βρισκόταν το μοναστήρι των «Φιλισσίων Καλόγηρων». Η καλογηγής την υποδέχτηκαν με μεγάλη προθυμία, της είπαν ότι τα δύο κοριτσάκια ήταν θαμμένα στην ύγεια τους, ότι τα είχαν εγγράψει ως παιδιά της 'Αγγελικής και τα ανέτρεφαν μαζί με άλλα όρφανά. Όταν σέ λίγο η 'Ηγομένη ώδήγησε τα δύο κοριτσάκια μπροστά στη Γαβριέλλα, η δυστυχισμένη μητέρα άρχισε να νοιώθει μια τρομερή αγωνία... Καί με φωνή που έστρεψε, ρώτησε :

— Ποιά είναι η κόρη μου ;
— Δέν ξέρομαι, κυρία μου, της απάντησε η 'Ηγομένη. 'Εμείς βαφτίσαμε και τις δύο και ονομάσαμε την μία Μαρία και την άλλη 'Αννα. Δέν ξέρομαι όμως ότι δέν είναι αδελφία... Τώρα το μαθαίνουμε από σας. 'Αλλ' έσείς, κυρία, δέν μπορείτε να καταλάβετε ποιά είναι η κόρη σας ;

— Πώς μπορώ να το καταλάβω, είτε η δυστυχισμένη κόρη μου, κ' η δύο έχουν το ίδιο ανάστημα, κ' η δύο είναι όμορφες και ξανθές... Ποιά είναι η κόρη μου ;

Τού λόγου η Γαβριέλλα προσπαθούσε άδικα να ανακαλύψει στα πρόσωπα των δύο κοριτσιών ένα σημάδι, μια όμορφότερα που νύ της επιτρέψει να τή ξεχωρίσει. Τά κοριτσάκια την κούταζαν και τά δύο, με το ίδιο δειλό και φοβισμένο σφεδόν βλέμμα.

— 'Ο άντρας της 'Αγγελικής θά καταλάβει ίσως ποιά είναι η κόρη του, είτε τότε στεναζόντας η Γαβριέλλα.

Ματαία έλπιδα όμως ! Γιατί ούτε ο άντρας της 'Αγγελικής, όταν μετά τσαφόντων έτων αιχμαλωσία, έπίστρεψε στο χωριό του, δέν μπόρεσε νύ ξεχωρίσει το παιδί του...

Η Γαβριέλλα τότε του πρότεινε να τόν πάρη στην έπιανή της ως φίλας. Αιτός, μη έχοντας άλλο καταφύγιο, δέχτηκε.

Η κόρη μου, έπειτα από λίγο καιρό, πήρε μαζί της τά δύο κοριτσάκια και εγκαταστάθηκε στο μέγαρο που είχε σάς Βοηζέλλας. Καί ως σήμερα μένει εκεί.

— 'Ο άντρας της 'Αγγελικής έντοιμεταξύν πέθανε. 'Ετα η Γαβριέλλα δέν μπόρεσε ως τώρα να μαντεψή ποιά από τά δύο κοριτσάκια είναι το δικό της.

Καί τά δύο είναι τρυφερά, στοργικά, χαρισμένα. Πήραν και τά δύο την ίδια ανατροφή και έχουν τους ίδιους τρόπους. Νομίζουν ότι είναι αδελφία και φωνάζουν την Γαβριέλλα : «Μαμά... Είναι εύθυμα και μόνο η κωμαία υποφέρει, χωρίς να τώ μαντεψούν ποτέ αυτά. Χαμογελά γλυκά, όταν τά κούταζει, μα η καρδιά της μέσα ματώνει...

Καί καινείς άλλος έπίσης δέν φραντάζεται τώ τραγικό δίλημμα, μπροστά στο όποιο βρίσκεται κάθε μέρα... Σε δύο τόν κόσμο φαίνεται πάντα γελαστή και χαρομήνη...

Σ' έμένα μόνο έχει έμπιστευθεί τώ μυστικό της. Πόσα μικρά δάκρυα κρύβονται κάποτε κάτω από ένα γλυκό χαμόγελο !.....

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΙΣ

Σου' έστειλα χαριετίσματα με τώ γλυκό τ' άηδόνι, με τώ Μαγιού τώ λούλουδα, με τώ έρμιο χελιδόνι.
Σου' έστειλα χαριετίσματα με της αύγης τ' αστέρι, εδάκρυα και στέγνωσε τά δάκρυα μου τ' άγέρι.
Κι' έλεγα : «'Αγέρι, βοέξε τώ θροσά στο πρόσωπό της, στα σωθικά της φύσσε και πάρε τόν καινή της». Γιά μένα δέν σου μίλησε τώ φραγγαριού ή άχνάδα, τώ βογγητό της θάλασας, της γής ή πρασινάδα ;
— Ποτέ δέν εξανάνισσα να κελαιδί τ' άηδόνι, ποτέ δέν εξανάνισσαν της λεμονιάς μου ό κλώνοι.
'Εφερες συ την άνοιξη και τή χαρά σέ μένα, έρμιος ό κόσμος ήτανε δυο έλειπες στα ξένα !

ΕΛΙΣΑΒ. ΜΑΡΤΙΝΕΚΟΣ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ Μ. ΑΝΑΡΩΝ

Τώ μάτι του ανθρώπου βλέπει τώ Θεό μόνο διά μέσου των δακρύων.
Ο ύ γ κ ώ.
Μή στενηβέσω σε γέριχο τούχο και σε παλινό άρχοντα. Ιαπωνική παροιμία.
'Ο άληθινός χωρικτής φανερόνεται άπό τώ κρασί. Π λ ά τ ω ν.
'Ο φτωχός στερείται λίγα πράγματα, ό φιλάργυρος δια. Β ο λ τ α ί ρ ο σ.
Μή γίνης ποτέ αίτια δακρύων, γιατί τά μετράει ό Θεός. Σ ά ν δ η.

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΟΡΑ

ΠΑΛΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η κ. Κοτοπούλη στή «Φλωρεντική Τραγωδία». Η κριτική του Ρώμου Φιλλύρα. Πώς τις έφραγε ό άληθινός Τημ. Παπαμιχαήλ. 'Ο δημοσιογραφικός δέρας. Τό χρονογράφημα του κ. Βλάχου. Ένας χορτοφαγικό γεύμα. Τι είπε ό Πλάτων Ροδοκανάκης, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στά 1912, η κ. Μαρία Κοτοπούλη έπαιξε τώ έργο του Ουάιλντ «Φλωρεντική Τραγωδία».

'Ο ποιητής Ρώμος Φιλλύρας, δημοσιογραφών τότε, κατέκρινε σέ μια έφημερίδα την συμπαιθη καλλιτέχνηδα, ως καίξασαν... κακώς !... Η κ. Κοτοπούλη ήμωσε πολύ με την κριτική αυτή. Καθώς λοιπόν διάβαζε τις έφημερίδες, φώναζε :

— Δέν βρισκαται κανένας νύ απάση αυτών τόν Φιλλύρα στο ξύλο !
— Ένας ιπάλληλος τώ θεάτρο, Ιωάννης Μαιμιάς ονομαζόμενος, μόλις τώ άκουσε αυτό, τώ πήρε τούς μετρητούς κ' έφραγε νύ βρη και νά δείρη τόν Φιλλύρα. Έπειδή όμως δέν τόν έγνωρίζε καλά, συνάντησε κατά τύχη μέσα στο θέατρο τόν άειμνηστο Τημο Παπαμιχαήλ, χρονογράφο τότε τού «Χρόνου» τού κ. Χαροτσάου, τόν όποιον και έχτύπησε, παίχοντάς τον γιά τόν Φιλλύρα.

Μόλις η κ. Κοτοπούλη ήμαθε τή συνέδη, εξέφρασε την λύπη της στον Παπαμιχαήλ.

Τώ έπισόδιο όμως, γνωσθέν στους δημοσιογραφικούς κύκλους, έπροκάλεσε άναστάσεις. Έγράφησαν άρθρα, χρονογραφήματα και σάτιρες κυριότερες τότε κατά της κ. Κοτοπούλη.

Τώ χειρομικροσκοπικό όμως χρονογράφημα ήταν τώ κ. Γεωργ. Βλάχου, διευθυντού της «Καθημερινής» σήμερα, χρονογράφου τότε τού «Χρόνου».

— 'Ο κ. Βλάχος παρουσίασε τόν παθόντα Τημον Παπαμιχαήλ ανακρινόμενον στην Εισαγγελία.

- 'Ο Εισαγγελέης τόν ρωτάει :
- Όποτε σάς χτύπησαν ;
 - Μάλιστα, άπανταί ό Παπαμιχαήλ.
 - Μά μίαν έφάγατε ή πολλές ;
 - Πολλές, παρά... Μα μά δέν τσαρτάζοντα !...
 - Καί ποδ σας ώδήγησαν μετά τώ έγγλημα ;
 - Ποι' άλλου ;... Στο... Μαρι-

ΕΥΤΗΡΙΟΝ !

- Καί γιατί αυτή ή έχθρα της Δος Κοτοπούλη ;
 - Διού έμοιασε με τόν Φιλλύρα και έφορούσε γυναιά.
 - Είσαθε μόνου ;
 - Βέβαια μόνου... και ούσης όφιας, μου έκαμαν... μ υ ψ ι α ν
- στη οάχι !...
- Είχατε μήπως προσηγομίενα με την κ. Κοτοπούλη ; Μήπως δέν την άναγνωρίζετε ως μεγάλην ;
 - Μεγάλην ;... Παρά πολύ ! Μεγάλην την άναγνωρίζω...

- Είπε Σάρα Δ ε ρ ν ά ρ, Ν τ ο υ ρ ε, Β ε ν τ ο υ ρ ε, δι τ ι θέ λ ε τ ε.
- Ποι' θά έργασθή τόν χειμώνα ;
 - Στή Δ ε ρ ν α ν και εις τώ Β ά ρ ι της 'Ιταλίας.
 - Τι έργα θά παίξη στην ενέργειότη της ;
 - Την «Ε π ί θ ε σ ι ν» τού Δ ε ρ ν ο σ τ ά τ ι ν !... Τό ειστήριον θά πιάται άντι πέντε δ α ρ μ ω ν, τώ μα-ξ υ λ ά ρ ι ο ν και ό φ ό ρ ο σ εις βράος τόν θεατών !...
 - Ήσαν και άλλοι στο θέατρο, όταν σάς έχτύπησαν ;
 - Βέβαια, μερικά λόγια, ένας διπλωμάτης, κάμων πα ρ α σ τ ά σ ε ι ς και ό θιασος...
 - Ποι' κατοικεί ή δεσποική Κοτοπούλη, έξοχτε ;
 - 'Όταν θέλη νά... π ε ρ ι π ο ι η θ ή κανένα ποιητήν, στην όδον Δ ε ρ ε ι - γ υ ν ή !...
 - Ποίους ρόλους προτιμά ή κ. Κοτοπούλη ;
 - Την Μ α ρ γ α ρ ί τ α ν Γ ρ ο θ ι έ !...
 - Χθές τώ βράδου τί έργον έπαιξε ;
 - Τό «Ξ υ λ ο τής Γ ν ω σ τ ε ο ς» !

Στά 1912 ό γνωστός χορτοφάγος κ. Πλάτων Δρακοφίλης, γιά νά διαδώση την ιδέα της χορτοφαγίας, έκαμε ένα γεύμα χορτοφαγικό σέ διαφόρους λογίους, πολιτετάς και δημοσιογράφους.
'Όταν τελείωσε τώ γεύμα και ό προσκεκλημένοι άπεχώρησαν, κάποιος ρώτησε τόν μακαρίτη Π. Ροδοκανάκη :

- Καί έξορτάσατε ;
- Π λ α τ ω ν ι κ ω ς μόνον ! απάντησε ό Ροδοκανάκης.